

VLUCHTELINGENWERK NEDERLAND BESTAAT 30 JAAR

We gaan terug naar het jaar...

VluchtelingenWerk Nederland bestond op 1 oktober precies 30 jaar. Reden genoeg om even terug te blikken op de afgelopen drie decennia. Hoe begon het en welke jaren waren belangrijk voor de organisatie? Samen met de medewerkers die nog steeds in dienst zijn, gaan we terug naar het jaar...

TEKST **DAPHNE VAN HEERDT**ILLUSTRATIE **ALIREZA SIDDIGHI**

1979 De Vereniging VluchtelingenWerk Nederland wordt geboren uit een fusie van verschillende organisaties die zich bezighielden met de opvang en begeleiding van vluchtelingen. Reden van de fusie: betere subsidiemogelijkheden en één sterke, eenduidige organisatie, waarmee de overheid rekening moet houden. Door de komst van vele uitgenodigde Vietnamese bootvluchtelingen worden in hoog tempo opvang-locaties ingericht, waar wij actief zijn met maatschappelijk werkers, taaldocenten en vrijwilligers. Henk Nijhuis: 'Toen zag je dat de betrokkenheid voor Vietnamese vluchtelingen vooral uit de middenklasse kwam en voor Latijns-Amerikaanse vluchtelingen uit een duidelijk links politiek engagement.'

1982 Bureaudienst is wat de klok slaat: medewerkers voorzien vluchtelingen van informatie over de asielprocedure, helpen hen bij de aanvraag, regelen opvang en medische verzorging. Vrijwilligers verstrekken jassen en schoenen aan vluchtelingen die 'op slippers' naar Nederland zijn gekomen. Angela Kuscha: 'We kregen donaties uit het hele land, ook uit Amsterdam-Zuid. Zo verliet een vluchteling soms het pand in een zeer deftige jas.'

1984 Vele Tamils uit Sri Lanka hopen in Nederland een veilig thuis te vinden (zie ook pagina 24). Hun wacht echter een ontvangst zo koud als een vrieskist. VluchtelingenWerk regelt onderdak, maar kan zo'n grote groep niet aan. De noodmaatregelen van de overheid zijn niet toereikend en sommige Tamils belandden zelfs op straat. Gevolg: grote onrust. Erna Lensink: 'Het was een ontzettend hectische periode, waarbij we op de

barricades stonden. Deze gebeurtenissen leidden ertoe dat de overheid uiteindelijk zelf ging voorzien in de opvang van asielzoekers.'

1987 Om vluchtelingen goed te huisvesten, komt de overheid met de Regeling Opvang Asielzoekers (ROA). VluchtelingenWerk richt in elke gemeente met ROA-woningen een vrijwilligersgroep op om de doelgroep beter te begeleiden. De organisatie groeit van ruim twintig naar meer dan vierhonderd lokale stichtingen. Ignace van der Steen: 'Mensen waren massaal bereid te helpen. Ik herinner me een dorp waar de eerste asielzoeker op het station door de fanfare welkom werd geheten.' Door gebrek aan ROA-woningen worden later ook de eerste asielzoekerscentra opgezet.

1989 De eerste publiekscampagne *Vluchtelingen, mogen ze even?* is een groot succes. Niet alleen voor VluchtelingenWerk, maar ook voor de Nationale Postcode Loterij. Op 20 december wordt een grote televisie-uitzending gehouden en gaan 125.000 schoolkinderen langs de deuren om de machtigingskaarten op te halen. Die machtigingen dienen meteen als lot van de allereerste trekking van de Nationale Postcode Loterij, waarvan de opbrengst voor VluchtelingenWerk is.

1994 De toestroom van vluchtelingen verstopt. Opvanglocaties schieten als paddenstoelen uit de grond. Voor het eerst vindt er in aanmeldcentra (AC's) een snelle schifting plaats: wie mag de asielprocedure in en wie moet direct het land verlaten. Basim Alzahawi: 'Veel leden van VluchtelingenWerk wilden deze nieuwe procedure boycotten. We gingen pas akkoord toen de IND toezegde adviezen van rechtshulpverleners over

'In een dorp werd de eerste asielzoeker door de fanfare welkom geheten'

te zullen nemen. Toen kon ik verder met het opzetten van onze activiteiten in de AC's.'

1998 De Wet inburgering nieuwkomers (Win) treedt in werking. VluchtelingenWerk is voorstander, maar voorziet twee problemen: mensen met een tijdelijke verblijfsvergunning dreigen buiten de boot te vallen, en er ontbreekt begeleiding na de inburgeringscursus. Erna: 'Het inburgeringsprogramma was te kort om mensen echt op weg te helpen. Bemiddeling naar een vervolprogramma is ontzettend belangrijk, want anders belanden mensen alsnog achter de geraniums. Door onze acties en lobby werd de wet aangepast.'

2001 Op 1 april wordt de nieuwe Vreemdelingenwet van kracht. Doel van de wet: de asielprocedure versimpelen en wachttijden verkorten. Sommige van onze adviezen worden in de nieuwe wet opgenomen, andere helaas niet.

Integratie is inmiddels ook een belangrijk onderwerp. Roswitha Weiler: 'We formuleerden voor het eerst onze visie op integratie, waarin we

zeggen dat integratie van twee kanten moet komen. De visie gaf houvast voor onze lobby. Zeker na de aanslagen van 11 september, toen de tegenstellingen verscherpten.'

2005 In Europa gebeurt iets unieks op asielgebied: Europese staten leveren een stukje soevereiniteit in. De Europese Richtlijnen zijn een feit. Strategisch analist Stefan Kok: 'Er is nog veel aan te merken op de EU-minimumnormen en we hebben hard gelobbyd voor hogere standaarden. Toch geven deze richtlijnen een nieuwe dimensie aan vluchtelingenbescherming, omdat die nu bewaakt wordt door de Europese Commissie en het Europees Hof van Justitie. Dat mag niet onderschat worden!'

2007 Negen jaar strijdt VluchtelingenWerk voor een pardon. Het betreft een groep vluchtelingen die al vóór de nieuwe Vreemdelingenwet (zie 2001) asiel hebben aanvraagd, waarvan de meesten nog steeds in onzekerheid verkeren. Sommigen zijn al zo goed als ingeburgerd, vooral de kinderen. De vereniging organiseert demonstraties en acties, werkt aan draagvlak en volgt het asielbeleid kritisch en op de voet. Eindelijk volgt gerechtigheid: de pardonregeling is een feit. Edwin Huizing: 'Het was geweldig nieuws, maar betekende ook werk aan de winkel. Uiteindelijk moesten 28.000 pardonners een woning krijgen en begeleid worden naar inburgering, zorg en werk. Inmiddels heeft vrijwel iedereen een woning. Een groot succes!'

FEIT

IN 1990 ORGANISEERT VLUCHTELINGENWERK VOOR HET EERST DE KINDER-VAKANTIEWEKEN WAARBIJ KINDEREN VAN ASIELZOEKERS EVEN HUN ZORGEN KUNNEN VERGETEN TIJDENS EEN FIJNE VAKANTIE MET LEEFTIJDSGENOOTJES.

FEIT

WERELDWIJD ZIJN ER 16 MILJOEN VLUCHTELINGEN EN 26 MILJOEN ONTHEEMDEN. ZOLANG ER NOG ZO VEEL MENSEN OP DE VLUCHT ZIJN, ZULLEN WE WAARSCHIJNLIJK ÉN HELAAS NA ONS 30-JARIG JUBILEUM NOG VELE JUBILEA MOETEN 'VIERN!'

FEIT
IN 2007 ZORGDE EEN UITSPRAAK VAN HET EUROPEES HOF IN DE ZAAK VAN SALAH SHEEKH VOOR EEN WIJZIGING VAN HET ASIELBELEID VOOR MENSEN UIT KWETSBARE MINDERHEIDSGROEPEN. EEN GROTE OVERWINNING, OOK VOOR VLUCHTELINGENWERK.